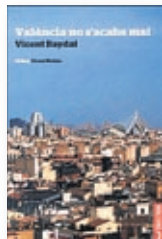

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

VALÈNCIA NO S'ACABA MAIde **Vicent Baydal**Editorial: **Drassana**

València, 2016 | Pàgines 181

Es tracta de dos publicacions de la mateixa editorial sobre el tema de València. El professor Vicent Baydal, que té una gran habilitat per a seleccionar temes interessants i explicar-los amb amenitat, divulga vint-i-tres històries curioses de la història valenciana amb un estil entretingut. Ha seleccionat uns quants episodis medievals —la biografia de l'emperadriu bizantina Constança de Hohenstaufen, la pro-

testa de Francesc de Vinatea, la destrucció de la jueria de València l'any 1391, l'assalt de la moreria en 1455, el cas de la tipògrafa humanista Jerònima Galés—, més uns altres del Renaixement i de l'època moderna —les pregàries que es feren a València perquè l'Armada Invencible conquistara Anglaterra, les bandositats que dominaven València al segle XVII, l'extraordinària biblioteca perduda de l'editor i llibrer liberal Vicent Salvà—. A continuació n'ha triat alguns més del segle XIX —la història dels creadors dels Jardins de Monforte, la destrucció de la muralla i l'assolament de molts edificis antics a pesar dels postulats conservacionistes de l'època, la col·lecció paleontològica que l'enginyer i aventurer

LAS CALLES Y SU HISTORIAde **Luís Fernández**Editorial: **Drassana**

València, 2017 | Pàgines 149

Josep Rodrigo Botet llegà a València—, i del segle XX —la història de la Gran Via Marqués del Túria, les falles que per Sant Joan es van plantar a Tarragona de 1933 a 1936 i, en fi, l'activitat urbanística de l'arquitecte Xavier Goerlich—. En totes elles aporta dades útils i entretingudes, i és un plaer llegir com van succeir uns fets memorables que Baydal sap rescatar de l'oblit a què han estat condemnats.

L'altre llibre és també molt curiós i amé. L'enginyer i topògraf Luís Fernández ens explica què hi ha darrere d'una trentena de noms de carrers de la capital. Es tracta de denominacions de la toponímia urbana molt populars, la significació de les quals ha quedat oculta a causa del pas dels anys i de la descontextualització del fet que va suscitar que tal o qual carrer s'anomena així. Fernández explica per què s'han produït canvis d'emplaçament —com el d'Ausiàs March que, del barri del Carme, ha anat a parar a la pista de Silla—, o l'explicació de per què en tenen dedicades el pintor Dionís Vidal, el mestre Gaetà Ripoll, la rocambolesca història de la plaça de la Reina i del carrer Saragossa, la del Parterre —que s'anomena Alfons el Magnànim i està presidida per l'estàtua de Jaume I—, els noms considerats vulgars com el de la Mitja galta, els dels alcaldes eternitzats en plaques, i l'emblemàtic nom de Blasco Ibáñez. Dos lectures imprescindibles per a recuperar la memòria, que no hauríem de perdre, de valencians memorables. **JP**

TODO POR AMOR. Y otros relatos criminalesde **Lorenzo Silva**Editorial: **Destino**

Barcelona, 2016

Pàgines 316

En *Todo por amor y otros relatos criminales* ens trobem amb un Lorenzo Silva que s'endinsa en el més negre d'aquest país en el seu conjunt i de cada un de nosaltres en particular.

El llibre està compost per cent dos narracions breus seleccionades entre les que l'autor ha publicat des de l'any 2009 en la versió digital del diari El País. Aquesta col·laboració periòdica —segons el propi autor— l'ha obligat no només a no desconectar de la realitat diària sinó, sobretot, a fixar-se en aquestes notícies que només de forma esporàdica es publiquen amb grans titulars però que mostren a les clares l'essència, la polpa de tota una societat per a la qual l'anomenada «globalització» amb totes les seves conseqüències i la suposada crisi econòmica —dubto moltíssim que es tractés només d'una crisi, els fets semblen corroborar-ho— dels últims anys ha estat devastadora.

El llibre no és un cant nostàlgic del passat, sinó una constatació duríssima, i vergonyant de tot tipus de robatoris de guant blanc, irresponsabilitats polítiques i financeres, crueltats i injustícies en nom dels mercats financers, extorsions, tripijocs i prebendes injustificables per a uns pocs davant la resta de la societat. El lector rep al llarg del llibre cent dos bufetades en tota la cara, contundents i alliçonadors, re-

veladors de tot el pitjor de nosaltres que ha anat aflorant a la ciutadania en assabentar-se de fets que en els anys de vaques grasses li eren absolutament indiferents.

Els relats oscil·len en el grau de literatura —de ficcionalitat, de creació per part del propi autor— amb què estan elaborats. Alguns d'ells són —de fet— autèntics articles d'opinió perquè Silva no s'oculta en cap moment, pren partit, es decanta a favor d'uns i en contra d'altres —de vegades en contra de tots i en favor de ningú— ni té cap inconvenient a revelar la màscara del que és políticament correcte amb la qual es pretén encobrir o diluir determinats temes que resulten incòmodes com l'anomenada «violència domèstica» —amb les seues conseqüències però també amb els seus causes—, l'hedonisme —la marxa, el «botellón»— inconscient, irracional i passat de rosca que campa en algun que altre sector social, la corrupció i la malversació impune dels fons públics per part dels que són on són just per al contrari, la intolerància, el fanatisme i el ressentiment com pulsions perillosament implantades entre nosaltres, les injustícies del sistema judicial i un llarg etcètera.

Una mirada esmolada, penetrant i un discurs desinhibit, directe, són els fonaments d'aquest recull de textos breus en què tots ens podem reconèixer reconeixent els matisos que sempre hi ha entre el negre i el blanc, entre culpables i innocents. Un llibre valent, tan incorrecte com oportú. **JMSR**

destacamos...

Travesía visual, poética e introspectiva por los Alpes

¿Se puede narrar una ascensión alpina que pueda resultarnos interesante? La respuesta, tras haber leído *La alta ruta* (**Periférica**), de **Maurice Chappaz**, es sí, rotundamente sí.

El autor suïzo, un total desconocido para mí, lo reconozco, ofrece un relato evocador sobre la célebre ruta que conecta los municipios de Chamonix y Zermatt. Este periplo es una de esas travesías que todo esquiador de montaña se ha planteado realizar alguna vez. Es un itinerario de varios días y de refugio a refugio. Aquí de nada sirven las prisas ni el carácter propio de una vida urbana. Aquí, lo importante es abandonarse a la belleza del paisaje, a la inmensidad del mismo, y al asombro que provocan los glaciares más altos de los Alpes, algo que Chappaz transmite a través de un lenguaje poético y una narración un tanto caótica, fruto de la incertidumbre del viaje, de sus peligros, pero no exenta de armonía y sensibilidad.

En ocasiones, a lo largo del texto, el autor suïzo nos contagia el vértigo que debe sentirse en las elevaciones de unas cumbres que guardan misterios y muertes, que provocan el miedo y la perplejidad. Pero en todo ello existe siempre un amor por el detalle, por intentar descifrar las emociones que derivan de la grandeza de una naturaleza que, a pesar de mostrar su fiereza, siempre es un refugio, nuestro hogar.

Paso a paso, meta a meta, recorremos un trayecto del que difícilmente puede uno desentenderse gracias a esa sutil narración de Chappaz, impregnada de un discurso naturalista o vitalista. Extraemos de estas páginas algunos pensamientos impactantes, que nos sumen en una profunda reflexión sobre el devenir del ser humano en una época que nos ha convertido en seres cada vez más individualistas y a merced de un sistema económico voraz que en nada nos beneficia, trayendo consigo la más

cruenta infelicidad. De hecho, Chappaz parece invitarnos a alzar la voz, o mejor dicho, a actuar contra ese absurdo. En sentencias como «el origen de lo inútil es la ciudad» ese pensamiento está muy presente, al igual que cuando dice: «Saben que para el animal el hombre es la muerte».

Además de abogar por una vida más cercana a la naturaleza, el suïzo también se atreve a replantearse el papel que el propio ser humano interpreta en el mundo. «Realmente no estamos en ningún lado. Si no es entre fantasmas y fantasmas nosotros mismos», escribe. Son estos pequeños fragmentos los que se instalan en el cerebro y nos sumen en un estado de introspección abisal, hasta el punto de querer rendir pleitesía a cada uno de los elementos que Chappaz describe con delicadeza y emotividad, cada grieta, cada copo de nieve, cada árbol y cada nube.

«La eternidad me requiere», anota Maurice Chappaz, y es que al contemplar esos parajes escarpados de un blanco infinito, uno no puede evitar sentir un éxtasis más propio al de una revelación mística. **≡**

Eric Gras

LA ALTA RUTAde **Maurice Chappaz**Traducción: **Rafael-José Díaz**Editorial: **Periférica**

Cáceres, 2017

Páginas 160